ДОБРА ДІВЧИНКА

В одному селі хтозна відколи жив дід. Старий-престарий, сивий-пресивий. Узимку на печі, а влітку на сонці вигрівався. На господарстві була в нього біла коза, зозуляста курка і гребенястий півень.

Якось почалапав дід на город і забрів у капусту. Коли чує — дитячий голосочок:

— Дідусю, дідусю, візьміть мене з собою. Оглянувся — нема нікого. Подумав, що йому вчулося. Вже хотів повертати до хати, коли знову:

— Дідусю, візьміть мене з собою.

Зиркнув на капусту — аж там, на найбільшій капустині, сидить маленька дівчинка. У рожевому платтячку, в червоних черевичках, а в двох кісочках заплетено рожеві банти. Очі у дівчинки були голубі-голубі, личко біленьке.

— Ти де тут ужялапія? — прошамкав беззубим ротом дід.

— Лелеки згубили,— відповіла дівчинка.

— А як тебе звати?

— А ніяк...

— Ну, то будеш Леся.

— Добре, дідусю.

Дід узяв дівчинку за руку, завів до хати, посадив на припічок, дав їй склянку козячого молока та окраєць черствого житнього хліба.

Леся попоїла, подякувала і почала поратись у хаті. Старий сидів на лаві і не міг намилуватись, як маленька господиня, запнувшись рушничком, швидко помила миски, заслала веретою старе дерев'яне ліжко, підмела долівку.

— Дідусю, а де ваше відро? — запитала дівчинка.

— Нема, доню, у мене відра.

— А чим воду носите?

— Горнятком, дитино моя.

— Я піду по воду.

— Ти ж маленька ще.

— Нічого, дідусю, якось принесу.

Взяла глиняне горнятко, вибігла із хати і, наспівуючи якусь пісеньку, побігла крутою стежкою в яр, до копанки, що темніла під бережком.

Тільки зачерпнула води і хотіла вже повертатися до хати, коли бачить: біля стежки мурахи силкуються затягти до свойого житла велике біле яєчко, але воно мовби до землі приросло. Зігнулася Леся, соломинкою продовбала більшу дірочку до мурашиної хатки — і мурашки одразу ж затягнули туди свою здобич. Вже хотіла йти, коли почула:

— Дякуємо тобі, добра дівчинко.

Іде, поспішає Леся стежкою, несе у горнятку воду, а назустріч синичка:

— ЦІнь-цінь, цінь-цінь!.. Дівчинко, порятуй моїх діток від кота-злодія!

Кинулась Леся до яблуні і бачить: коло дупла си-дить4івеликий чорний котище і лапою з гострими кігтями хоче залізти до пташиного гнізда. Леся схопила гілку і пригрозила забіяці. Той злякано нявкнув і дременув хтозна-куди.

— Дякую тобі, добра дівчинко, дякую! — радісно проспівала пташка.

Хотіла вже йти Леся — аж тут шлях їй перегородило густе срібне павутиння. Тільки подумала махнути рукою, щоб прокласти собі дорогу, як здоровенний павук вибіг на середину свого царства, злякано глянув на дівчинку і густим басом попросив:

— Шшу-у-у, дівчинко. Не губи моєї домівки. Бачиш, скільки я наловив мух і комарів-кровопивців? Не будуть вже вони ані тебе, ні діда, ані козу кусати.

— Живи собі, павученьку, не буду твого срібного царства чіпати.

Шш-у-у, сс-пасибі тобі, добра дівчинко. Вже Леся взялася за клямку дверей, як де не візьметься бджілка. Літає над головою і благає:

— Дз-зз-з, дз-зз-з, Лесю... Хтось зачинив льоток у нашому вулику... Тепер ми не можемо потрапити до своєї хатки, а в хатці від голоду і душняви задихаються наші сестри...

Недовго дівчинка роздумувала. Поставила горнятко на поріг — і бігом за бджілкою у садок. Відсунула льоток, а бджілки радісно: і

— Дякуємо, дуже дякуємо тобі, добра дівчинко! Прийшла до хати, а дід лежить сумний-пресум-

ний, на білий світ не дивиться.

— Що з вами, дідусю? Може, болить що?

— Ой болять мені всі кісточки, дитино, кожна жилочка,— простогнав старий.— Доки ти ходила по воду, то прийшли розбійники та били мене... Останній кожух забрали, півнику голову скрутили, кізоньку на заріз повели. Лишень курочка заховалася від них. Ще й жменю борошна витрусили, шкуринку хліба забрали. Доведеться нам з голоду помирати.

Вийшла Леся надвір, сіла на призьбу та й зажурилася. Підперла кулачком голівку, а з очей сльози: кап, кап, кап.

Десь тут узялася синичка, сіла на бузкову гілку і до дівчинки:

— Цінь-цінь, цінь-цінь, Лесю! Ти чого плачеш?

— Як же мені не плакати, коли розбійники все в дідуся забрали, нас на голодну смерть лишили.

Вислухала те пташка, злетіла у небо і на весь білий світ проспівала:

— Цінь-цінь, цінь-цінь! У нашої Лесі горе велике! Розбійники все у дідуся забрали, на голодну смерть обох залишили. Допоможіть їм!

Першою це почула курочка. Прибігла — і до дівчинки:

— Йди, Лесю, до хліва, там повне гніздо яєць, їжте на здоров'я!

Ще не встигла дівчинка викласти з фартушечка яйці, як через відчинені двері до хати, влетів рій бджіл. Вони кинулися до великої чорної макітри і скоро наповнили її по вінця запашним медом.

Тільки бджоли вилетіли з хати, як через поріг поповзли до кімнати маленькі моторні мурашки. І кожна несла на спині пшеничне зеренце. Комашки так завзято працювали, що через годину наповнили мішок золотистим зерном.

Дід із Лесею не могли надякуватися за гостинці.

Вже дівчинка хотіла зачинити двері, аж побачила великого павука. Він повз попереду, а за ним — його родичі, які жили по садах і лісах. Павук чемно привітався і сказав:

— Шш-у-у, Лесю! Ми прийшли, щоб сплести вам із дідусем таке вбрання, у якому взимку було б тепло, а влітку прохолодно.

До вечора павуки сплели два срібні кожушки, костюм для діда, платтячко і шапочку Лесі. Ніхто на білому світі ще на мав такого одягу.

Вже сонечко лягло спати, коли синичка дзьобом постукала у вікно і повідомила, що птахи пригнали козу, принесли все крадене майно, а розбійників прогнали за чорні моря-океани.

Щасливо зажили дід із Лесею. Може, ще й досі живуть собі десь.